

ONZE-LIEVE-VROUW VAN GUADALUPE

oftewel

HEILIGE MARIA VAN GUADALUPE, ALTIJD MAAGD

In 1531 gebeurde iets heel bijzonders in Mexico. Voor de beide Amerika's – Noord en Zuid – heeft het grote betekenis gehad. We kunnen zeggen dat – nu de wereld een dorp geworden is – het belangrijk is voor de hele wereld, niet alleen voor Christenen, maar ook voor Moslims. Het woord “Guadalupe” komt uit het Arabisch en daar betekent het: “Stromen van licht” of “Oplaaierend licht”. Kortom, we kunnen zeggen dat Maria in onze tijd zelfs een boodschap voor de Moslims heeft.

Waar gaat het over? Op 12 december viert de katholieke Kerk het feest van Onze-Lieve-Vrouw van GUADALUPE. Deze feestdag herinnert ons aan de laatste verschijning van de Heilige Maagd Maria aan Juan Diego in het jaar 1531.

Juan Diego werd geboren in 1474, stierf op 74-jarige leeftijd in 1548, en werd zalig verklaard in 1990. Zijn heiligverklaring door paus Johannes Paulus II volgde in Mexico in 2002.

Maria liet op miraculeuze wijze haar beeltenis na op een doek, een tilma, vervaardigd uit cactusvezel. De afbeelding is groot, ongeveer anderhalve meter op een meter en we kunnen zeggen: het is niet het werk van mensenhanden.

Tot op de huidige dag wordt deze afbeelding dagelijks door duizenden pelgrims vereerd. Ze stelt de zwangere Maagd voor, de Maagd van de Advent.

Op 24 april 2007 gebeurde er iets met de afbeelding van Maria op de tilma. Dokter Jean-Pierre Dickès, president van de “Catholic Association for Doctors, Nurses and Health Professionals” vertelt in zijn getuigenis:

“Het gebeurde bij het einde van de Mis die werd opgedragen voor de ongeboren kinderen die geaborteerd werden. Veel gelovigen namen foto's van de Tilma die in de basiliek was uitgestald en vereerd werd. Aan haar voeten schoof de menigte pelgrims voorbij op een rollend tapijt. Toen begon de beeltenis van de Maagd te vervagen. Ze maakte plaats voor een intens licht dat voortkwam uit haar moederschoot en een schitterende 'halo', een lichtende vorm, tot stand bracht waarin men de omtrekken van een embryo kon herkennen. Na nauwkeurige meting en sterke vergroting is het mogelijk de exacte plaats en herkomst van het licht te bepalen. Het komt echt voort uit de moederschoot van de Heilige Maagd. Het is geen lichtweerkaatsing en ook niet het werk van mensenhanden.”

Ook fotografen en technici die de foto bestudeerden, kwamen tot het besluit dat het licht een embryo toont in de schoot van zijn moeder, dat het niet veroorzaakt wordt door een of andere vorm van lichtweerkaatsing, maar dat het letterlijk voortkomt uit het binnenste van de beeltenis van de Maagd:

“Het licht is heel wit, puur en intens. Het verschilt van het gewone fotografisch licht dat veroorzaakt wordt door een flitslamp.” En nu iets heel belangrijks: OP DEZELFDE DAG TOEN DAT GEBEURDE, WERD IN MEXICO ABORTUS TOT DE 12de WEEK VAN DE ZWANGERSCHAP GELEGALISEERD. We mogen aannemen dat het gebeuren op de tilma een stil protest was van de Hemel...

ONZE-LIEVE-VROUW van GUADALUPE

Zoals velen van hun voorgangers hebben de pausen van de 20ste eeuw een opvallende verering voor Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe getoond.

Paus Johannes XXIII riep om Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe te eren een mariaal jaar uit van 12 december 1960 tot 12 december 1961. Hij gaf Maria de eretitel “Moeder van de twee Amerika’s” en noemde haar ook “Missionaris van de Nieuwe Wereld”.

Johannes Paulus II was de eerste paus in de geschiedenis die het heiligdom van Guadalupe bezocht en wel tijdens zijn eerste buitenlandse reis. Hij kwam er aan op 27 januari 1979 kort na zijn verkiezing tot paus. Bij die gelegenheid stelde hij zijn pontificaat onder de bescherming van de Heilige Maagd Maria en wijdde Noord- en Zuid-Amerika aan haar toe.

In het tijdperk van de Conquistadores, de veroveraars van de Nieuwe Wereld, in het begin van de 16de eeuw dus, was in werkelijkheid de Maagd Maria de echte veroveraarster! Want deze ‘Ster van de Evangelisatie’, zoals paus Johannes Paulus II haar noemde, slaagde er helemaal alleen in te bereiken wat alle missionarissen samen nooit hebben kunnen realiseren: in Mexico veroverde ze op zeven jaar tijd het hart van meer dan negen miljoen Azteken en bracht hen tot het Katholieke Geloof. Zo verdween de diepe kloof die er bestond tussen Indianen en Spanjaarden.

De massale golf aan bekeringen was uniek in de geschiedenis van de Kerk. En die vond plaats op het ogenblik dat in Europa de Lutherse revolutie echt in Europa losbarstte en de Katholieke Kerk vijf miljoen gelovigen verloor als gevolg van de protestantse Hervorming. Men voelt de Moederlijke aanwezigheid van Maria om te beschermen, de schade te beperken en nieuwe horizons te openen.

Guadalupe is de eerste Mariale verschijning van de moderne tijden en het begin van de tussenkomsten van Moeder Maria om de Kerk te helpen. We kunnen zeggen dat Guadalupe de geboorte van het Latijns-Amerikaans Christendom heeft bewerkt. Het Christendom in Latijns-Amerika is niet ontstaan uit kerkelijke projecten, maar het is een initiatief uit de Hemel. De verschijning van Maria gebeurde op het feest van de Onbevleete Ontvangenis, het Feest van de Vrouw die de kop van de slang verplettert (Gen.3,15).

De afbeelding op de tilma van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe is onvergelijkbaar mooi. Ze blijft de eeuwen door het tastbare, fascinerende en onbetwistbare teken van de moederlijke en liefdevolle aanwezigheid van de Maagd Maria.

Ook in onze dagen blijft Guadalupe met zijn twintig miljoen bedevaarders per jaar het grootste mariaal heiligdom ter wereld. “Allen, gelovig of niet, vinden in de Maagd van Guadalupe een zichtbaar en tastbaar voorwerp dat ze kunnen beminnen en vereren.” Zo lezen we in een Mexicaanse krant. En het is waar. Wie zou kunnen weerstaan aan de vriendelijke en geruststellende woorden die de Heilige Maagd lang geleden in onuitsprekelijke goedheid richtte tot haar nederige zoon, de Indiaan Juan Diego, woorden die ze blijft zeggen tot ieder van ons, ook vandaag:

“ LAAT NIETS U BANG MAKEN OF VERONTRUSTEN.

BEN IK NIET BIJ U ? IK BEN TOCH UW MOEDER ! “

DE SPAANSE CONQUISTADORES

Dan volgt nu de geschiedenis van het gebeuren in Mexico.

In 1519 zetten de Spaanse conquistadores onder leiding van commandant Hernando Cortés voor het eerst voet aan wal op Mexicaanse bodem. Ze troffen er het koninkrijk aan van de Azteken, een bevolking met een hoge cultuur, en die bestond uit verschillende stammen. Ze hadden uitstekende wiskundigen, astronomen, architecten, geneesheren, filosofen, kunstenaars en ambachtslui. Als we de adel en de priesters aan de ene kant en de armen en de slaven niet meerekenen, bestond de meerderheid van de inwoners uit een middenklasse van vrije mensen.

Maar de godsdienst van de Azteken, met zijn barbaarse riten en zijn onzinnig bijgeloof, bracht bij de Europeanen een afgrijzen teweeg. Om hun menigte aan goden, en vooral Quetzalcoatl, de machtigste onder hen, de slangengod met een pluimenlijf, rustig te houden en te paaien, werden er elk jaar 20.000 krijgers, slaven en krijgsgevangenen aan hen geofferd. Een groot en steeds aangroeiend aantal Indiaanse stammen wilde zich bevrijden van het juk van de Azteken en kwam daarom de rangen van de veroveraars versterken. Het Spaanse leger behaalde meteen in 1519 de overwinning bij Tenochtitlan – nu de stad Mexico – een schiereiland omringd door grote meren. Diaz del Castillo, een Spaanse ooggetuige, beschreef zijn indrukken bij het zien van de legendarische hoofdstad van keizer Montezuma, met haar paleizen, tuinen en tempels: “Voor ons bood zich een prachtig schouwspel aan, bijna irreëel: de grote stad Mexico met haar talrijke bruggen en kanalen. En wij, de Spanjaarden, wij waren amper met vierhonderd soldaten !”

Maar de Azteken waren door angst bevangen bij het zien van de zwarte kruisen op de helmen van de conquistadores, door het bulderen van de kanonnen en vooral door hun ruitery. Ze hadden nog nooit een paard gezien. Ze meenden dat hun vijand onoverwinnelijk was. Cortés slaagde er dus in de stad in te nemen.

Tot de eerste daden van de conquistadores behoorde het verwoesten van de heidense tempels. De eerste Spaanse missionarissen die er aan land kwamen, bouwden meteen de eerste kerken op de grondvesten van die tempels. Zo wilden ze de wreedheden goedmaken die daar begaan waren.

Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe is later verschenen op de heuvel van Tepeyac, bovenop de grondvesten van een vroegere tempel die toegewijd was aan de moedergodin Tonantzin. Precies op die plaats uitte ze de wens dat daar “een huis” zou worden gebouwd, een kerk voor de Allerhoogste God.

Muziek

EEN HEILIGE HERDER

In 1528, juist drie jaar voor de verschijning van de Onze-Lieve-Vrouw, kwam Juan de Zumàrraga als eerste bisschop van de Nieuwe Wereld in Tenochtitlan aan. Hij stond bekend als een “levend beeld van de Heilige Franciscus”. Hij zette zich volledig in voor de verdediging en de verbetering van het lot van de Indianen.

Toch waren er weinig bekeringen en dit had een eenvoudige reden: minder dan tien jaar na de onderwerping van Mexico aarzelden de Spaanse conquistadores er niet in om hele families uit te roeien en hun woningen in as te leggen. Ze waren machtsdronken en vol hebzucht. Zonder enig medelijden buiten ze het volk uit en herleidden de Indianen tot slaven. Ze beweerden dat die “geen

ziel hadden“.

Bisschop Zumàrraga werd de grote “beschermer en verdediger van de Indianen“. Daardoor kwam hij in de problemen met de Spanjaarden, zijn eigen landgenoten, die de macht in handen hadden. De priesters die hem trouw bleven en hijzelf kregen te maken met bedreigingen en hevige vervolgingen.

Maar hij slaagde er uiteindelijk in een brief te doen aankomen bij koning Karel V van Spanje. Die brief zat verborgen in een speciaal daartoe uitgehold kruisbeeld. Zo kon hij de koning op de hoogte stellen van de verschrikkelijke wandaden, “erger dan in de tijd van koning Herodes en van keizer Diocletianus“.

In die gespannen toestand, die eigenlijk zonder uitzicht was, zal de Hemel dan zelf ter hulp komen en wel op een manier die geen mens had kunnen bedenken.

JUAN DIEGO

Bij de eerste Mexicanen die gedoopt werden in 1525 – twee jaar na de aankomst van de eerste franciscaanse missionarissen – bevonden zich twee eenvoudige en bescheiden landbouwers van Cuautitlan, een klein gehucht op twintig kilometer afstand van de hoofdstad Tenochtitlan.

Na hun doopsel droegen de echtgenoten de namen Juan Diego en Maria Lucia. Ook de nonkel van Juan Diego, afkomstig uit Tolpiac, Bernardino, voegde zich vlug bij de groep van de eerste christenen van het land.

Na zijn huwelijk had Juan Diego het dorp Tolpiac, het dorp van zijn nonkel bij wie hij was opgegroeid, verlaten om te gaan wonen in Cuautitlan. Als vrije burger uit de middenklasse stond hij er aan het hoofd van een kleine landbouwuitbating, maar hij leefde er heel eenvoudig. Iedereen vond hem vriendelijk, kalm, eerder teruggetrokken en zachtmoedig. Zijn meest opvallende deugd was zijn nederigheid. Hij was een vroom man en hij werd gedreven door een groot verlangen om zijn geloof te verdiepen. Elke zondag begaf de nieuw-gedoopte zich naar de Mis en het geloofsonderricht. Elke zaterdag legden hij en zijn vrouw blootsvoets de lange weg af naar de kerk om er de Mis ter ere van de Heilige Maagd bij te wonen.

Na de dood van zijn vrouw in 1529, ging Juan Diego terug bij zijn bejaarde nonkel in Tolpetlac wonen.

MOEDER VAN ALLE MENSEN

Twee jaar later : het was nog nacht toen Juan Diego op zaterdag 9 december 1531 op weg ging naar de kerk in Tlatilolco. Hij was dan 57 jaar oud. Een lange tocht van 12 kilometer over de heuvels stond hem te wachten. Die dag was een feestdag op de missiepost, want in die tijd werd het feest van de Onbevleete Ontvangenis van Maria nog op die datum (9 december) gevierd.

Toen de dageraad aanbrak, kwam hij vlakbij de heuvel van Tepeyac. Op die plaats prijkte vroeger de tempel van de moedergodin Tonantzin. Plots hoorde Juan Diego prachtige muziek die leek op vogelzang. Verbaasd bleef hij roerloos staan, hij keek omhoog naar de heuvel en hoorde een zachte vrouwenstem naar hem roepen: “*Juanito! Juan Dieguito!*” De tedere en vriendelijke stem die

van de top van de Tepeyacheuvel kwam, riep hem met het verkleinwoord van zijn naam, zoals zijn vrienden dat deden. Impulsief begon hij de heuvel te beklimmen om te zien wie hem daar riep. Plots stond hij tegenover een vrouw met een onvergelijkbare schoonheid. Haar kleed schitterde als de zon en het stralende licht, dat van haar uitging, drong door tot in de rotsen om hen heen. Zelfs de struiken en de distels fonkelden als juwelen. De dame leek heel jong. Toen ze Juan Diego teken gaf om dichterbij te komen, gehoorzaamde hij en viel voor haar op zijn knieën neer.

“Juanito, mijn kleintje, mijn lieve zoon, waar ga je naartoe?”, vroeg ze met een stem vol liefde en begrip.

“Mevrouw, mijn kind!”, antwoordde hij aangedaan en met respect op de manier waarop Indianen spreken. *“Ik ben op weg naar Tlatilcolco, naar de Heilige Mis.”*

De Dame antwoordde met een glimlach van goedkeuring: *“Weet en versta, mijn zoontje, dat ik de Heilige Maagd ben, de Maagd die onbevlekt blijft, en de Moeder van de ware God, door wie wij bestaan. De Moeder van de Schepper van alle dingen, de Heer van de hemel en van de aarde. Ik zou graag hebben dat men hier tot mijn eer een kerk zou bouwen waar ik me wil openbaren. Zo wil ik aan de mensen heel mijn liefde, mijn medelijden, mijn hulp en bescherming aanbieden. Want ik ben uw Moeder vol barmhartigheid, de moeder van alle mensen op aarde, van allen die van mij houden, die mij aanroepen en die in mij hun vertrouwen stellen. Hier wil ik naar hun jammerklachten luisteren en hun ellende, hun nood en leed verzachten. Om mijn plannen uit te voeren, stuur ik u naar het bisschoppelijk paleis van Mexico. Zeg tegen de bisschop dat ik het ben die u stuurt en dat ik verlang dat hier een kerk wordt gebouwd. Vertel hem tot in de kleinste details alles wat ge hebt gezien en gehoord. Wees ervan overtuigd dat ik u heel dankbaar zal zijn en dat ik u zal belonen voor alles wat ge zorgvuldig hebt gedaan. Nu ge mijn opdracht hebt gehoord, mijn zoon, ga en doe uw uiterste best.”*

Juan Diego boog zich heel diep en antwoordde haar vol respect: *“Mevrouw, ik ga op staande voet de taak volbrengen die ge me hebt toevertrouwd.”*

KOM NOG EEN KEER TERUG

Juan Diego ging bedeesd aankloppen aan de poort van het bisschoppelijk paleis. De bedienden lieten die ongewone bezoeker een hele tijd wachten vooraleer hij mocht binnenkomen. Bisschop Zumàrraga ontving hem welwillend. Een tolk van 31 jaar, don Juan Gonzales, vertaalde alles wat Juan Diego geknield tegen de bisschop vertelde.

Juan hield zijn zenuwen in bedwang en deelde alles mee over de buitengewone ontmoeting. Hij bracht de boodschap van de Dame over.

De bisschop kwam onder de indruk van de nederige houding en de toch duidelijke oprechtheid van de Mexicaan. Toch kon bisschop Zumàrraga niet meteen tot een besluit komen. Hij maakte op een sussende toon een einde aan het gesprek: *“Kom nog een keer naar hier terug, mijn zoon en wel wanneer ik genoeg tijd zal vinden om aan u te besteden. Intussen zal ik nadenken over wat ge me hebt verteld.”*

Met een zwaar hart vatte Juan Diego nog dezelfde namiddag de terugweg aan. Hij was vol verdriet omdat hij er niet in gelukt was de bisschop te overtuigen.

GE ZULT EEN TEKEN KRIJGEN ALS BEWIJS

Toen hij voorbij de heuvel van Tepeyac kwam, liet Juan Diego zich leiden door zijn intuïtie en hij zocht zich een weg tussen de rotsen naar de top. Zoals hij verwachtte, trof hij daar de Dame aan. Een lichtkrans omringde haar. Hij wierp zich voor haar voeten neer en deelde haar zijn bezorgdheid mee: *“Mevrouw, mijn kleinste dochtertje, mijn kind”*, zo aanriep hij Maria. *“De bisschop antwoordde me wel, maar de manier waarop hij dat deed maakte me ook duidelijk: hij is in de mening dat ik het verhaal verzonnen heb, vooral dat u verlangt dat op deze plaats een kerk moet worden gebouwd. Ik vraag u daarom van ganser harte, mevrouw, mijn kind, dat u die boodschap zou toevertrouwen aan iemand die belangrijk is, die bekend is, die respect afdwingt en hoogachting verdient. Zo iemand zal men ernstig nemen. Want wie ben ik? Ik ben slechts een arme mens, een stompje kaars, een heel klein opstapje, een dood blad, niets! Mevrouw, mijn kind, mijn kleinste dochtertje..., u stuurde mij naar een plaats waar ik niet de minste waardering krijg. Ik smeed u, vergeef mij dat ik het allemaal zo lastig maak en wees niet kwaad op mij.”*

Met een tedere glimlach antwoordde Maria hem: *“Je moet goed weten en goed beseffen, mijn zoontje, dat ik inderdaad beschik over een groot aantal dienaars en boden aan wie ik mijn boodschap zou kunnen toevertrouwen. Maar het is juist JOUW hulp die ik met aandrang vraag. Het is mijn bedoeling dat, met jou als bemiddelaar, mijn wens zou worden uitgevoerd. Ik smeed je daarom met aandrang dat JIJ het zou doen, jij, mijn kleinste jongen. En nu geef ik je het krachtig bevel om morgen terug naar de bisschop te gaan. Vraag hem in mijn naam hier de kerk te bouwen die ik verlang. Doe dat op zo’n manier dat hij echt begrijpt wat ik wens. Herhaal hem met aandrang wie ik ben die je stuurt, ik, de Heilige Maria, altijd Maagd en Moeder van God.”*

“Mevrouw, mijn kind”, antwoordde Juan Diego, *“Ik wil u geen leed aandoen. Blij van hart en heel gewillig zal ik uw opdracht uitvoeren. Omdat u het mij beveelt, wil ik er graag nog eens heengaan, al vrees ik niet gehoord of ernstig genomen te worden. Morgen bij zonsondergang zal ik terugkomen en u het antwoord van de bisschop brengen.”*

De volgende dag ging hij naar de zondagsmis en de catechese in Tlatilolco. Om 10 uur ’s morgens werd hij ontvangen door de bisschop. Geknield en in tranen herhaalde hij de vraag van de Heilige Maagd. Bisschop Zumàrraga stelde hem allerlei vragen, maar ondanks de nauwkeurige verklaringen van de Indiaan verlangde hij een teken als bewijs.

“Monseigneur, wat voor een teken verlangt u? Ik ga op staande voet recht naar de hemelse Dame die me gestuurd heeft om haar te vragen u dat teken toe te staan.”

Zumàrraga legde aan Juan Diego uit dat hij aan die zagezegde verschijning de keuze van het teken overliet. Maar hij stuurde hem vertrouwenspersonen achterna met de opdracht hem te bewaken in alles wat hij deed. Ze volgden hem, maar verloren hem uit het oog bij de brug bij de Tepeyac en na een vruchteloze zoektocht, keerden ze zonder resultaat naar de stad terug.

Intussen zat Juan Diego geknield aan de voeten van de Heilige Maagd en bracht haar het antwoord van de bisschop over.

“Heel goed, mijn kleintje”, zei ze, *“Morgen daal je terug af naar de stad om aan de bisschop het bewijsteken te geven dat hij heeft gevraagd. Dan zal er geen twijfel meer zijn. En, mijn kleintje, wees zeker dat ik je zal vergoeden voor uw bezorgdheid, uw inspanningen en uw vermoeidheid omwille van mij. Ga nu naar huis, ik verwacht je morgen hier weer.”*

Toen hij ’s avonds thuiskwam, vond Juan Diego zijn nonkel Bernardino zwaar ziek. Zijn toestand werd zienderogen slechter en de neef ging rond 4 uur ’s morgens op weg om in Mexico-stad een priester te zoeken. Om geen tijd te verliezen, probeerde hij vlug langs de oostelijke helling van de

Tepeyacheuvel te gaan, zonder opgemerkt te worden door de Heilige Maagd.

BEN IK UW MOEDER NIET ?

Plots zag hij de Heilige Maagd Maria in een lichtende glans de heuvel afdalen en tot bij hem komen. *“Wat is er, mijn kleinste zoontje?”*, vroeg ze hem vriendelijk. *“Waar ga je naartoe?”* Helemaal in de war en in een poging om zijn ontzetting te verbergen, antwoordde hij: *“Mijn kind, mijn kleinste dochttertje, hoe gaat het met u vanmorgen? Heeft u goed geslapen? Stelt u het wel? Wat ik u moet zeggen zal u verdrieten: mijn nonkel, uw arme dienaar, is ziek. Hij heeft de pest opgelopen en is in stervensnood. Ik moet haastig naar de kerk in Mexico gaan om daar een priester te halen die hem de biecht kan horen en de absolutie geven. Daarna zal ik onmiddellijk terugkeren om de taak uit te voeren die u me hebt toevertrouwd. Mevrouw, mijn kind, vergeef me en heb nu even geduld met mij. Ik zal u niet teleurstellen, u, de kleinste van mijn dochttertjes. Ik kom morgen in alle haast terug.”*

Na een ogenblik stilte antwoordde de Maagd Maria: *“Luister goed naar wat ik zeg en laat het doordringen in uw hart: laat niets u schrik aanjagen of verdrietig maken. Laat uw hart niet in verwarring brengen. Vrees die ziekte niet en geen enkele andere ziekte of angst. Ik ben er toch, ik die uw moeder ben! Sta je niet onder mijn bescherming? Ben ik niet de bron van uw blijdschap en van uw geluk? Ben je niet geborgen in de vouwen van mijn mantel, in de buiging van mijn armen? Ben je niet veilig in mijn moederlijke schoot? Wat heb je verder nog nodig? Wees niet bedroefd om de ziekte van uw nonkel, hij zal niet sterven. Je mag gerust zijn en weten dat hij al genezen is.”*

DE ROZEN VAN CASTILIË

Getroost door de meelevende woorden van de Heilige Maagd, wou Juan Diego meteen op weg gaan naar de bisschop en het gevraagde bewijs meenemen. Een en al glimlach vroeg de Dame hem de heuvel te beklimmen *“tot op de plek waar je me de eerste keer hebt gezien en waar ik je mijn aanwijzingen heb gegeven. Daar zal je veel bloemen zien. Ga ze plukken en breng ze naar mij.”*

Dat deed Juan Diego; op de top van de heuvel vond hij een groot aantal struiken met rozen van Castilië in volle bloei. Hij haastte zich om de rozen te plukken. Ze hadden een opvallend sterke geur. Hij bracht ze naar de Heilige Maagd. Ze schikte deze overvloed van prachtige rozen in zijn tilma, de traditionele mantel van de Indianen en ze vertrouwde hem ook nog toe: *“Jij, de kleinste van mijn zonen, ik zeg je: deze rozensoort vormt het bewijs en het teken dat jij naar de bisschop gaat dragen. Vraag hem dan in mijn naam er mijn wil in te herkennen en ernaar te handelen. Ik geef je ook het strikte bevel deze mantel niet open te plooiën dan in het bijzijn van de bisschop om hem op dat moment te laten zien wat je erin meedraagt. Vertel hem alles: zeg hem dat je op mijn bevel de heuvel hebt beklommen en dat je er de bloemen hebt geplukt. En vertel ook alles wat je hebt gezien en bewonderd, om hem te overtuigen zijn steun toe te zeggen aan mijn verzoek dat er een kerk moet worden gebouwd.”*

Einde deel I

HET MIRAKEL VAN DE BEELTENIS

Deze keer was Juan Diego vol vertrouwen, toen hij zich naar het bisschoppelijk paleis begaf. De spot van de knechten en de haast eindeloze wachttijd in de kou konden de arme Indiaan niet ontmoedigen. Toen bisschop Zumàrraga hem eindelijk ontving, maakte Juan Diego een diepe buiging voor hem en ook voor zijn bezoeker, bisschop Don Sebastian Ramirez y Fuenleal, de nieuwe gouverneur van Mexico.

Hij zei: *“Monseigneur, ik heb gedaan wat u me hebt bevolen. Heel vroeg deze morgen beval de Dame uit de Hemel me hierheen te gaan om u nog eens te spreken. Ik heb haar gesmeekt om het bewijsstuk dat u hebt geëist. Ze had beloofd me dat te geven met de bedoeling dat u me dan zou geloven. Ze stuurde me de heuvel op tot aan de top, naar de plaats waar ik haar al eens gezien had. Ik moest er de rozen plukken die daar zouden groeien. Ik wist goed dat er bijna geen bloemen konden groeien op een grond zo vol stenen en die ook nog bevroren was. Maar ik twijfelde niet aan haar woorden. Toen ik de heuveltop bereikte, waande ik me in een paradijs. Ik stond midden tussen de prachtigste rozen en ze schitterden van de dauw. Ik plukte ze en bracht ze naar haar. Ze schikte ze met eigen handen en wikkelde ze terug in mijn tilma om ze naar u te brengen als bewijs. Zo kan u de waarachtigheid van mijn woorden erkennen en aan haar verlangens voldoen. Hier zijn ze, neem ze aan.”*

Na die woorden vouwde Juan Diego zijn mantel open. Maar op het moment dat de rozen op de grond vielen, verscheen de miraculeuze beeltenis van Onze- Lieve-Vrouw op de tilma. Ze was er op een bovennatuurlijke manier op afgedrukt. De bisschop en allen die aanwezig waren, vielen vol eerbied op hun knieën. Ze waren een en al verbazing en bewondering! Verbijsterd wierp Juan Diego eveneens een blik op de tilma. Bij het zien van de wonderbare beeltenis van de Vrouwe uit de Hemel, precies zoals ze hem verschenen was op de Tepeyac, was hij stomverbaasd.

Toen de bisschop er eindelijk toe kwam terug recht te staan, vroeg hij aan de nederige Indiaan vergiffenis voor zijn wantrouwen. Hij vroeg hem ook de eer te hebben hem te mogen uitnodigen om de nacht door te brengen in zijn woning. In een mum van tijd deed het buitengewone nieuws de ronde in de stad. Zonder uitstel, de dag daarop al, begon men aan de bouw van de kapel op de plek zelf waar de Heilige Maagd verschenen was en die de bisschop zich had laten aanwijzen.

DE BEWAKER VAN HET HEILIGDOM

Juan Diego ging terug naar zijn dorp en een massa volk kwam met hem mee. Tot zijn grote vreugde trof hij er zijn nonkel Bernardino in goede gezondheid aan. Terwijl hij luisterde naar de buitengewone gebeurtenissen die Juan Diego hem vertelde, reageerde de nonkel enkel met toestemmend hoofdknikken.

Daarna vertelde Bernardino op zijn beurt iets verbazingwekkends: na het vertrek van zijn neef had hij het gevoel dat zijn laatste uur had geslagen. Maar plots kwam een verblindend licht het vertrek verlichten en een mooie Dame verscheen aan hem. Op datzelfde ogenblik voelde hij dat de koorts verdwenen was. Hij knielde neer voor de Vrouw. Vriendelijk vertelde ze hem dat ze zijn neef onderweg had tegengehouden om hem naar de bisschop te sturen met haar heilige beeltenis afgedrukt op zijn tilma. Ze onthulde aan Bernardino ook de benaming waarmee ze verlangde vereerd te worden: “Heilige Maria van Guadalupe, altijd Maagd”.

Juan Diego en zijn nonkel bleven gedurende 14 dagen de eregasten van de bisschop, tot na

Kerstmis, de 26ste december.

Amper twee weken na het verschijnen van de miraculeuze beeltenis van Maria op de tilma, kon dat kostbare voorwerp plechtig worden overgebracht naar de eerste, kleine, maar reeds in steen gebouwde kapel op de Tepeyac. Spanjaarden en Indianen hadden zij aan zij gewerkt aan het bouwen van het bescheiden kerkje. Zonder aarzelen vertrouwde bisschop Zumàrraga Juan Diego het bewaken van de kerk toe.

De nederige ziener van Guadalupe woonde de laatste zeventien jaar van zijn leven in armoede en ascese in een kleine kluis die aangebouwd werd tegen het heiligdom. Hij was er de grote, biddende en bezielende apostel van de Heilige Maagd van Guadalupe. Nooit werd hij het moe aan duizenden Indianen, die hem als een heilige beschouwden, de liefdevolle woorden van de Maagd te herhalen en de geschiedenis van de wonderbare beeltenis te vertellen. Bij het ouder worden, ging er van Juan Diego een steeds groter wordende waardigheid uit.

In 1544 overleed zijn nonkel Bernardino op 84 jarige leeftijd en ging het eeuwige leven in de Hemel binnen, vier jaar voor zijn neef.

Juan Diego, die nog altijd in vrijwillige armoede leefde, stierf op 30 mei 1548. Hij was 74 jaar oud. Hij werd begraven in de kapel.

Amper drie dagen later stierf bisschop Zumàrraga. Ook hij werd als een heilige beschouwd.

(txt) HET EERSTE MIRAKEL

Het overbrengen van de miraculeuze beeltenis van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe, vanuit de kathedraal van Mexico naar de heuvel van de verschijningen, groeide uit tot een ware triomftocht: versierde boten op de kanalen en duizenden juichende Mexicanen die zongen en dansten langs de wegen. Het werd een triomfante en veelkleurige stoet voor “de reine moeder”.

In de uitbundige blijdschap van het feest begonnen de Indianen pijlen in de lucht te schieten. Een van hen werd getroffen en was dodelijk gewond aan de hals. Men bracht de dode man tot voor de miraculeuze beeltenis. De aanwezigen waren erg aangedaan en allen – Spanjaarden, Azteken en Indianen – begonnen eensgezind Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe te aanroepen. En wat gebeurde er? Meteen kwam de Indiaan overeind en was volledig genezen. Allen – de bisschop, Juan Diego, Cortes en het feestende volk – waren getuigen van dit eerste mirakel.

ZIJ IS IEMAND VAN BIJ ONS

Bij het zien van de tilma en daarop de echt mooie vrouw met de Indiaanse trekken, riepen de heidense Azteken – experts in de kunst om afbeeldingen en symbolen uit te leggen – het enthousiast uit in hun moedertaal, het Nahuatl: “Zij is iemand van bij ons!”.

En werkelijk, ze hadden het meteen begrepen: deze vrouw, rechtopstaand en schitterend in het zonlicht, moest zeker meer waardevol zijn dan hun geduchte zonnegod Huitzilopochtli. Want haar voet stond bovenop de wassende maan, symbool van de gevleugelde slangengod Quetzalcoath. Zo maakte ze duidelijk dat ze de machtigste god van de Azteken had overwonnen.

De blauwgroene kleur van haar mantel was de kleur van de Aztekenkoningen en wees dus op haar koninklijke afkomst. De 46 sterren op haar mantel brachten het bewijs dat ze machtiger was dan de sterrengoden aan het firmament.

En toch, hoe bevallig neigde ze haar hoofd en maakte met gevouwen handen duidelijk dat ze iemand vereerde die groter was dan zij en die ze met eerbied diende. Maria die zich aan Juan Diego voorstelde als “Moeder van God”, verwees zo naar haar Zoon Jezus, de Zoon van God de Allerhoogste.

Tenslotte herkenden ze in het kleinste van de symbolen, het heel kleine zwarte kruisje op de halsboord van haar gewaad, het christelijke symbool van de Spanjaarden. Dat hielp hen begrijpen dat de godsdienst van de veroveraars dezelfde was als die van de Maagd van Guadalupe en dat die ook de hunne moest worden.^[1]

Tot het jaar 1531 en ondanks alle inspanningen van de missionarissen, hadden praktisch alle volwassen Azteken weerstaan aan de evangelisatie. Maar de verering van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe verbreidde zich over heel het grondgebied van dit zo uitgestrekte land. Zo bracht de Maagd Maria zelf een ontzaglijke golf van bekeringen teweeg en dit in alle stammen, rassen en godsdiensten van Mexico.

“Als ik het niet met eigen ogen gezien had, zou ik het zelfs niet durven neerpennen“, schrijft Pater Toribio. “Ik kan nochtans getuigen dat in het klooster van Quecholac een andere priester en ikzelf veertienduizend tweehonderd zielen hebben gedoopt op vijf dagen tijd. Dat was me geen kleinigheid !“.

Tijdgenoten van pater Peter van Gent, een franciscaan van Vlaamse afkomst, getuigen dat hij helemaal alleen meer dan een miljoen Mexicanen heeft gedoopt. De missionarissen zelf waren verbluft door de ontelbare mensen die het doopsel en onderricht verlangden.

De Maagd Maria had zich geopenbaard aan haar volk van de Nieuwe Wereld als de Moeder van Barmhartigheid. Op haar initiatief werd de kerk gesticht in Amerika.

HET EVANGELIE VAN DE NIEUWE WERELD

Niet alleen de miraculeuze beeltenis zelf bleek een beslissend effect te hebben bij de bekering van de Mexicanen, maar ook de woorden die de Heilige Maagd uitgesproken had en die de grote catechist van de Indianen, Juan Diego, onvermoeibaar tegen zijn toehoorders herhaalde. Hij had een verbazingwekkend geheugen.

Dankzij hem verbreidde zich de mondelinge overlevering van Guadalupe: hij deed hen inzien dat de Moeder van de christenen mooi was en dat ze niets voor zichzelf opeiste. Ze vroeg geen mensenoffers, enkel een klein huisje; ze beschuldigde of dreigde niet, haar woorden waren vol troost en medegevoel.

In de taal van de Indianen van Zuid-Amerika klinkt de benaming “van Guadalupe“, gekozen door de Heilige Maagd en meegedeeld aan Bernardino, als “Coatlaxopeuh”. Dat woord betekent “Zij die het stenen serpent vernielt, verplettert en uitroeit”. Sommigen menen dat de tolk er iets anders in zag, namelijk dat Bernardino zou geprobeerd hebben het Spaanse woord “Guadalupe“ uit te spreken, de naam van het grootste mariale heiligdom in Spanje. Zo zou die naam dan ook overgenomen zijn in Mexico. Het is een woord dat afstamt uit het Arabisch en het betekent “Stromen van licht“ of “Oplaaierend licht“.

De wijze waarop de Heilige Maagd zich voorstelde aan Bernardino is niet zo belangrijk. Wat wél belangrijk is: Maria heeft voor zichzelf een geniale titel gekozen in Mexico. De titel zit vol betekenissen voor de Indianen en klinkt vertrouwd in de oren van de Spanjaarden én in onze tijd zelfs voor Moslims.

Muziek

(txt) NIET GESCHILDERD DOOR MENSENHANDEN

Men wordt zich pas echt bewust van de schoonheid van de beeltenis van Guadalupe, wanneer men ze in beschouwing benadert.

De afbeelding was, tot op onze dagen, ook het voorwerp van talrijke wetenschappelijke studies. De resultaten daarvan moet men minstens verbazingwekkend noemen.

Wat de wetenschap betreft: men kan meteen vaststellen dat na ongeveer vijf eeuwen de tilma, geweven uit vezels van de agave, niet het minste spoor vertoont van slijtage, van scheurtjes of van ontbinding. Dit blijft onverklaarbaar, want de maximum levensduur van zo'n weefsel is ongeveer twintig jaar. Meer nog: de kleuren hebben hun frisheid en hun helderheid bewaard, en dat ondanks de vochtigheid in de stenen kapel en de aanhoudende rook van de wierook en de duizenden kaarsen die er steeds gebrand hebben voor de tilma. Er was geen enkele bescherming. En ook ondanks de ontelbare handen en voorwerpen die een eeuw lang de mantel hebben aangeraakt. Trouwens, in het Franse Lourdes, waar Maria in 1858 verscheen aan Bernadette, hebben miljoenen pelgrims met hun handen de wanden van de grot aangeraakt. Ondertussen is de rots helemaal glad. De tilma daarentegen, die ook werd aangeraakt door miljoenen handen, is nog zo fris en mooi als in het begin.

In 1936 had professor Richard Kuhm, Nobelprijswinnaar scheikunde en directeur van de richting chemie aan het Kaiser-Wilhelm Instituut, de gelegenheid om een rode en een gele vezel van de miraculeuze beeltenis te onderzoeken. Hoe ongelooflijk het ook is, hij vond geen enkel kleurspoor op of in de vezels. Hij verklaarde dat de toch zo duidelijk gekleurde materialen geen enkel element bevatten van eender welke dierlijke, plantaardige of minerale oorsprong en niet bekend waren bij de wetenschappers.

Een microscopisch onderzoek uit 1946 bewees de afwezigheid van penseelstreken: met andere woorden, er was geen sprake van een schilderij. Overigens vertoonde de afbeelding geen enkele karakteristieke trek van eender welke kunstrichting. Ze bezat eerder de kenmerken van een foto. En dat werd bevestigd door de leiding van het Kodak- bedrijf.

In 1929 maakte Alfons Gonzales een professionele foto. Bij het vergroten van de foto van de beeltenis, ontdekte hij iets wat geleek op het gelaat van een mens in de pupil van het rechteroog van de Heilige Maagd. Dankzij nieuwe, digitale methodes kon men in de volgende decennia zeven andere personages identificeren in het oog van Maria. Toen kwam men tot een verbazende ontdekking: in het oog van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe weerspiegelt zich het volmaakte beeld van het tafereel dat plaatsgreep op het moment dat Juan Diego zijn tilma openvouwde voor de bisschop in 1531.

Wie zou er in 1531 in staat zijn geweest dat tafereel te schilderen, zo klein, dat het slechts aan het licht kon komen door het, dankzij de informatica, duizenden keren te vergroten? Daarbij, als de afbeelding al door mensenhanden vervaardigd zou zijn, welke schilder zou in de 16de eeuw op

het idee gekomen zijn om een minuscuul tafereeltje in een oog van een afbeelding te schilderen?

Op 7 mei 1979 namen twee befaamde Amerikaanse wetenschappers, de professoren P. Callahan en J. Smith, talrijke infrarode foto's van de tilma. Ook zij bevestigden nog eens de onverklaarbare eigenschap van de frisheid van de afbeelding en van de onderdelen ervan. Op het doek bevond zich geen grondlaag of een beschermende laag bijenwas. Zonder het aanbrengen van zo'n onderlaag had de tilma al eeuwen geleden ontbonden moeten zijn.

Verder toonden de steeds dichterbij genomen foto's de aanwezigheid aan van opspringende vezeltjes op het fijne gelaat van Maria, bijvoorbeeld op haar lippen. Ze ondersteunden het spel van schaduw en licht en ze gaven aan het gezicht een driedimensionaal, realistisch uitzicht.

Maar wat de wetenschappers bijzonder trof was de grote geschiktheid tot weerkaatsing bij dit grove weefsel. In de ogen van de toeschouwer lijkt dat van kleur te veranderen naargelang de afstand van waar men gaat staan. Dat is ook het geval in de natuur wanneer men de vleugels van een vlinder of een insect bekijkt vanuit verschillende hoeken.

We kunnen besluiten dat, vooral na de meest recente wetenschappelijke onderzoekende afbeelding niet door mensenhanden werd geschilderd.

(Txt) MARIA IS ZWANGER

Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe draagt zeven zwarte linten op haar moederschoot, een typische aanduiding die elke Azteek kon begrijpen: deze vrouw was in verwachting.

Om daar een bekrachtiging voor te verkrijgen, werd in 1991 aan de Mexicaanse bisschoppenconferentie gevraagd de toelating te geven voor een onderzoek van de beeltenis met behulp van een fonogram dat de hartslag van een pasgeborene kan registreren. In 1995 deed pater Mario Rojas, professor aan de bisschoppelijke universiteit van Mexico dan een wel heel bijzondere ontdekking: op de afbeelding, ter hoogte van de moederschoot van Maria, waren de hartslagen duidelijk te horen.

Daar bovenop kwamen video-opnamen door regisseur John Bird, deze opnamen toonden op dezelfde plaats bewegingen zoals bij vrouwen op het einde van hun zwangerschap.

Na die schokkende ontdekking onderwierp de befaamde gynaecoloog Dr. Carlos Fernandez del Castillo, in opdracht van prof. Rojas, de beeltenis op de tilma aan een nieuw onderzoek. Zijn eindverslag kan enkel de vorige resultaten bevestigen: heel zeker was de vrouw op de afbeelding van Guadalupe zwanger. De foetus lag met het hoofd naar beneden, in de foetale houding en naar links gekeerd. De geneesheer eindigde zijn rapport met de opmerking dat het een normale zwangerschap betrof en dat de geboorte van het kind heel nabij was.

HET HEILIGDOM GUADALUPE

Plutarco Elias Cales (1877-1945) was president in Mexico van 1914 tot 1928. De laatste vier jaren van zijn regering werden gekenmerkt door de harde en bloedige vervolging van de katholieke kerk. De bekende roman van Graham Greene "Het geschonden geweten" speelt zich af tegen de achtergrond van die kerkvervolging. Al stond de regering van president Cales vijandig tegenover de kerk, toch durfden ze het populaire heiligdom van Guadalupe niet sluiten.

Maar... op 14 november 1921 werd er een tijdbom geplaatst aan de voet van de tilma. Ze zat verborgen in een bloemstuk en kwam tot ontploffing om 10.30u, gedurende de hoogmis. Het marmer vloog alle kanten uit, gedeelten van een muur van de basiliek stortten in en door de nagolf van de schok vlogen de mooie glasramen in scherven. Een groot, zwaar, bronzen kruisbeeld dat op het altaar stond, werd verbogen alsof het een wassen kaars was. Als bij wonder werd geen enkele bedevaarder zwaar gewond en de mooie beeltenis van Maria op de tilma bleef volledig gaaf. Zelfs het dunne beschermingsglas was niet gebroken. Toch werd het daarna vervangen door kogelvrij glas.

Tegen het einde van de zestiger jaren kwamen de Mexicanen verschrikt tot de vaststelling dat hun zo geliefde basiliek op het punt stond te verzakken.

Ook al had men gedurende vele jaren een groot aantal meren in de omgeving van Mexico-stad drooggelegd, toch was de ondergrond moerassig gebleven. Gezamenlijke inspanningen van architecten en ingenieurs slaagden er niet in het inzakken van de barokke basiliek te remmen. Ze moest in 1970 gesloten worden.

In enkele jaren tijd werd de nieuwe basiliek van Guadalupe gebouwd. Reeds op 12 oktober 1976 werd de tilma met de miraculeuze beeltenis er op plechtig overgebracht naar het indrukwekkende, cirkelvormige gebouw dat herinnert aan de bouwtrant van een Aztekentempel.

In het kader van zijn talrijke buitenlandse reizen, kwam Paus Johannes Paulus II viermaal in Guadalupe: op 27 januari 1979, op 6 mei 1990, in januari 1999 en in de zomer van 2002. Tijdens zijn tweede bezoek stelde hij heel Mexico onder de bescherming van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe. Hij noemde haar “De ster van de evangelisatie gisteren en vandaag”.

Op 16 december 1979 werd tijdens een plechtige ceremonie een schilderij onthuld. Het schilderij stelt de Maagd Maria voor terwijl ze Bernardino geneest en heeft als titel: “Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe, heil der zieken”. Bij de onthulling van het schilderij waren aanwezig de afgevaardigde van de Paus en de primaat van Mexico, kardinaal Ernesto Ahumada. Tijdens het voorlezen van het pauselijk besluit, gebeurde er iets onverklaarbaar: plots zag men in het midden van het schilderij een licht ontspringen waarvan de heldere stralen zowel de moederschoot van de Maagd Maria als de zieke aanraakten. Dat buitengewoon verschijnsel – dat ook gefotografeerd werd – bleef duren tot het einde van de lezing van de pauselijke boodschap. We wijzen erop dat op 12 december 1531 de Maagd Maria haar naam aan Bernardino had onthuld. In het Arabisch betekent die naam “oplaaiend licht”.

En daarmee wil ik besluiten. Maria is in onze tijd “de ster van de evangelisatie”, zij gaat als een “oplaaiend licht” de komst van Jezus Christus vooraf, Hij is het Licht van en voor de wereld. Laten wij bidden tot Hem op voorspraak van de Heilige Maagd Maria. Amen.

Van de hand en de stem op Radio Maria van E.H. Priester Kapelaan Karel Loodts - Tilburg

[1] Tien jaar vooraleer de eerste Spaanse soldaten en de missionarissen, als bringers van het evangelie, Mexico bereikten, werden de machtige Aztekenkeizer Montezuma en zijn volk voorbereid op de komende gebeurtenissen. Om dat te doen, maakte God gebruik van de zus van de keizer, prinses Papantzin. Ze had een eigenaardige droom. In die

droom begeleidde een lichtend wezen de prinses naar de oever van de oceaan. Grote schepen met zeilen die zwarte kruisen droegen, naderden de kust. De bevelhebber van die schepen droeg eveneens een zwart kruis op zijn voorhoofd. De prinses begreep toen dat die mannen uit een ver land kwamen en dat ze het rijk van de Azteken zouden veroveren en de verering van de ware God zouden brengen.